

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 2.7.2008
COM(2008) 412 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα:
Ευκαιρίες, πρόσβαση και αλληλεγγύη στην Ευρώπη του 21ου αιώνα**

{SEC(2008) 2156}
{SEC(2008) 2157}
{SEC(2008) 2178}
{SEC(2008) 2184}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Κοινωνική διάσταση της Ευρώπης – Ώρα για ανανέωση και ενδυνάμωση	4
3.	Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα για τις ευκαιρίες, την πρόσβαση και την αλληλεγγύη: οι στόχοι.....	7
4.	Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα για τις ευκαιρίες, την πρόσβαση και την αλληλεγγύη: οι προτεραιότητες	8
4.1.	Παιδιά και νέοι – η Ευρώπη του αύριο	8
4.2.	Επενδύσεις σε άτομα, σε περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και σε νέες δεξιότητες.....	9
4.3.	Κινητικότητα.....	12
4.4.	Υγιέστερη και μεγαλύτερη σε διάρκεια ζωή	13
4.5.	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.....	15
4.6.	Καταπολέμηση των διακρίσεων	16
4.7.	Ευκαιρίες, πρόσβαση και αλληλεγγύη στην παγκόσμια σκηνή.....	18
5.	Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα για τις ευκαιρίες, την πρόσβαση και την αλληλεγγύη: τα μέσα.....	18
5.1.	Νομοθεσία της ΕΕ.....	19
5.2.	Κοινωνικός διάλογος.....	19
5.3.	Ανοιχτή μέθοδος συντονισμού.....	20
5.4.	Χρηματοδότηση από την ΕΕ.....	21
5.5.	Εταιρική σχέση, διάλογος και επικοινωνία.....	22
5.6.	Διασφάλιση της προώθησης των ευκαιριών, της πρόσβασης και της αλληλεγγύης από όλες τις πολιτικές της ΕΕ.....	22
6.	Συμπερασμα	23

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι τεχνολογικές εξελίξεις, η παγκοσμιοποίηση και η γήρανση του πληθυσμού αλλάζουν τις ευρωπαϊκές κοινωνίες. Κατά τα τελευταία χρόνια, ο ρυθμός των αλλαγών έχει επιταχυνθεί. Οι Ευρωπαίοι ζουν πλέον περισσότερα χρόνια, σε συνθήκες καλύτερης υγείας και με νέα πρότυπα οικογενειακής οργάνωσης και απασχόλησης. Οι αξίες και οι σχέσεις μεταξύ των γενεών αλλάζουν. Οι Ευρωπαίοι έχουν πρωτόγνωρες ευκαιρίες, περισσότερες επιλογές και καλύτερο βιοτικό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως μέσω της στρατηγικής της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, για μεγαλύτερη ολοκλήρωση των αγορών και μακροοικονομική σταθερότητα, έχει διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο στη δημιουργία των ευκαιριών αυτών ενθαρρύνοντας την απασχόληση και την κινητικότητα.

Την ίδια στιγμή δεν μπορούμε να παραβλέψουμε άλλες πτυχές μιας σκληρής πραγματικότητας: υπάρχουν υπερβολικά υψηλά ποσοστά άεργων ή ανέργων και πάρα πολλοί νέοι εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο με αποτέλεσμα να εξακολουθούν πάρα πολλά άτομα (ιδίως παιδιά και ηλικιωμένοι) να ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικής απομόνωσης. Παράλληλα έχουν προκύψει νέα ζητήματα – π.χ. η γήρανση του πληθυσμού και η μεγαλύτερη ευημερία δημιουργεί συνθήκες μεγαλύτερης ηλικιακής εξάρτησης και νόσους της ευημερίας (παχυσαρκία, άγχος). Πέραν των σημαντικών αυτών κοινωνικών αλλαγών, το 2008 χαρακτηρίζεται και από μια παγκόσμια οικονομική επιβράδυνση, με αυξημένο ανταγωνισμό για ανεπαρκείς πόρους, συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων και της ενέργειας, και με συνεχείς αναταράξεις στις χρηματαγορές. Ενώ η οικονομία της ΕΕ φαίνεται να αντέχει τις εξωτερικές αυτές δονήσεις, λόγω των υγιών βασικών μεγεθών της, οι πρόσφατες αυτές εξελίξεις, με τις δραματικές αυξήσεις των τιμών των τροφίμων και του πετρελαίου, προκαλούν ανησυχίες. Οι φτωχοί υφίστανται δυσανάλογες αρνητικές συνέπειες της κατάστασης αυτής. Επιπλέον, ενώ σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις οι Ευρωπαίοι μοιάζουν να είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιημένοι με την ποιότητα ζωής τους, ανησυχούν για το μέλλον και φοβούνται ότι τα παιδιά τους θα βρίσκονται σε λιγότερο ευνοϊκή οικονομική κατάσταση κατά τα επόμενα έτη.

Οι κοινωνικές πολιτικές πρέπει να **συμβαδίζουν** με τις συντελούμενες αλλαγές – πρέπει να είναι ευέλικτες και ευπροσάρμοστες στην αλλαγή. Όλες οι βαθμίδες της δημόσιας διοίκησης πρέπει να ανταποκριθούν στην πρόκληση αυτή.

Οι ενέργειες στον κοινωνικό τομέα αποτελούν πρωτίστως ευθύνη των κρατών μελών και πρέπει να λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στον πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Οι εξουσίες και αρμοδιότητες της ΕΕ στον κοινωνικό τομέα είναι περιορισμένες. Ωστόσο, μέσα από τον συνδυασμό κοινών αξιών, κανόνων και μηχανισμών αλληλεγγύης, η ΕΕ αναδεικνύεται ως ο ιδανικός εταίρος των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων για την ανάπτυξη συνεργασίας με σκοπό την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών αλλαγών, και ειδικότερα των αλλαγών που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογία. Κατάφερε να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις κοινωνικές αλλαγές που σημειώθηκαν τα τελευταία πενήντα χρόνια, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη και την απασχόληση σε ένα πλαίσιο υγιούς μακροοικονομικής πολιτικής, προωθώντας την ισότητα των δύο φύλων, καταπολεμώντας τις διακρίσεις, υποστηρίζοντας την κοινωνική εταιρική σχέση, βελτιώνοντας τις συνθήκες εργασίας και διασφαλίζοντας την κοινωνική συνοχή μέσω της άρσης των περιφερειακών ανισοτήτων και της υποστήριξης της προσαρμογής στις οικονομικές αλλαγές.

Η πρόκληση πλέον αφορά την αξιοποίηση της ισχυρής αυτής βάσης με την προώθηση μιας **ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας**. Οι θεμελιώδεις στόχοι ορίζονται στη Συνθήκη. Τα μέσα για την επίτευξή τους πρέπει να ανανεωθούν. Η προσπάθεια πρέπει να επικεντρωθεί στην παροχή στα άτομα της **δυνατότητας** να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους, αλλά και της ανάλογης βοήθειας σε όσους δεν είναι σε θέση να το πράξουν.

Η ατζέντα αυτή δεν μπορεί να περιορίζεται σε παραδοσιακούς τομείς. Πρέπει να έχει **διατομεακό** και πολυδιάστατο χαρακτήρα και να καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων, από τις πολιτικές για την αγορά εργασίας μέχρι την εκπαίδευση, την υγεία, τη μετανάστευση και τον διαπολιτισμικό διάλογο. Στην πράξη, οι οικονομικές και κοινωνικές ενέργειες σε επίπεδο ευρωπαϊκό και εθνικό είναι αμοιβαία ενισχυόμενες και αλληλοσυμπληρούμενες. Αυτός είναι και λόγος για τον οποίο η εν λόγω ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα είναι απολύτως συμβατή και ενισχύει τη στρατηγική της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα που παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται στις **ευκαιρίες, την πρόσβαση και την αλληλεγγύη**. Η δημιουργία ευκαιριών προϋποθέτει συνεχή προσπάθεια για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και για τη διασφάλιση υψηλότερου επιπέδου ευημερίας. Αυτό σημαίνει άρση εμποδίων, διευκόλυνση της κινητικότητας, καταπολέμηση των διακρίσεων, υποστήριξη της ισότητας των φύλων, υποστήριξη της οικογένειας και αντιμετώπιση των νέων μορφών κοινωνικού αποκλεισμού. Για να μπορούν να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες, τα άτομα χρειάζονται πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην υγεία, στις κοινωνικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος. Πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά και να καταφέρνουν να ενταχθούν στις κοινωνίες στις οποίες ζουν. Τα άτομα ή οι περιφέρειες που δεν μπορούν να ανταποκριθούν και να προσαρμοστούν στον ρυθμό των αλλαγών χρειάζονται υποστήριξη. Κατά συνέπεια, η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα είναι επίσης ατζέντα αλληλεγγύης, αφού ενδείνει τις προσπάθειες για καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και αναζητά νέους τρόπους προκειμένου να βοηθήσει τα άτομα να προσαρμοστούν στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και των τεχνολογικών αλλαγών. Για να το πετύχει αυτό, η ΕΕ πρέπει να καινοτομήσει στον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνει πλαίσια πολιτικής, στη νομοθεσία της, στην ενθάρρυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και στην εφαρμογή νέων προσεγγίσεων.

Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της ευρείας δημόσιας διαβούλευσης¹ που ξεκίνησε η Επιτροπή το 2007 προκειμένου να καταγράψει τη μεταβαλλόμενη «κοινωνική πραγματικότητα» της Ευρώπης. Θεσπίζει μια σειρά από συγκεκριμένα μέτρα στους τομείς προτεραιότητας που καταγράφηκαν στην πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευκαιρίες, πρόσβαση και αλληλεγγύη: ένα νέο κοινωνικό όραμα για την Ευρώπη του 21ου αιώνα»².

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ – ΩΡΑ ΓΙΑ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ

Οι κοινές κοινωνικές αξίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το αίσθημα της ευρωπαϊκής ταυτότητας, αφού αποτέλεσαν συστατικό στοιχείο του ευρωπαϊκού σχεδίου από τις απαρχές του. Οι πολιτικές της ΕΕ έχουν έντονη κοινωνική διάσταση και θετικό κοινωνικό αντίκτυπο: η στρατηγική της Λισσαβώνας συνέβαλε στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων

¹ http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/index_en.htm

² COM (2007) 726 της 20.11.2007.

θέσεων εργασίας. Η ΟΝΕ και το ευρώ διασφάλισαν σταθερότητα των τιμών, διευκολύνοντας τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη σταθερή ανάπτυξη. Οι πολιτικές συνοχής εξασφάλισαν στήριξη προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού στην ΕΕ. Η ενιαία αγορά δημιούργησε ευκαιρίες, λαμβάνοντας υπόψη και ανταποκρινόμενη στον κοινωνικό αντίκτυπο από το άνοιγμα των αγορών. Η κοινωνική πολιτική της ΕΕ και η πολιτική της για την απασχόληση, βελτίωσαν τις συνθήκες απασχόλησης, μεταξύ αυτών και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, προώθησαν την ισότητα των ευκαιριών και την κοινωνική ένταξη και συνέβαλαν στην καταπολέμηση των διακρίσεων, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Τα διαδοχικά κύματα διεύρυνσης για την ένταξη νέων κρατών μελών είχαν εντυπωσιακά αποτελέσματα σε ό,τι αφορά την εδραίωση της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ενίσχυση της ευημερίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ευρωπαϊκή αυτή ιστορία αποτελεί από μια επιτυχή διαδικασία «κοινωνικής σύγκλισης» παράλληλα με την ενδυνάμωση των οικονομιών των νέων κρατών μελών, παρότι η διαδικασία αυτή βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Σε όλη αυτή τη διαδικασία, σημαντικό ρόλο έχουν διαδραματίσει και τα ευρωπαϊκά πρότυπα και οι κανόνες. Η σύγκλιση που έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα αποτελεί απόδειξη της δύναμης των κοινωνικών αξιών που συμμερίζονται οι Ευρωπαίοι και της ικανότητας της ΕΕ να υποστηρίζει την ανάπτυξή τους. Με άλλα λόγια, η διεύρυνση έχει συμβάλει με επιτυχία στην διάδοση της ισότητας των ευκαιριών σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο.

Οι θεμελιώδεις κοινωνικοί στόχοι της Ευρώπης δεν έχουν αλλάξει: ισχυρή δέσμευση για τη διαμόρφωση αρμονικών και συνεκτικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς, οι οποίες σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα σε υγιείς κοινωνικές οικονομίες της αγοράς. Αυτό δηλώνεται απερίφραστα στους στόχους της Ένωσης και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο, οι νέες εξελίξεις δημιουργούν μια επιτακτική ανάγκη για επανεξέταση όχι των σκοπών, αλλά των μέσων. Η **παγκοσμιοποίηση** είναι η βασική συνιστώσα που επηρεάζει τις εξελίξεις της εποχής μας.

Δημιουργεί την ανάγκη για σημαντική διαφοροποίηση τόσο του σκεπτικού όσο και των ζητημάτων στα οποία πρέπει να εστιάζει η ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα. Στα χρόνια της τελευταίας γενιάς, η κοινωνική διάσταση έκανε ένα τεράστιο βήμα προς τα εμπρός με τη διεύρυνση και την παγίωση της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς. Κατά τη δεκαετία του 1980 η κοινωνική ατζέντα εκλαμβάνονταν ως μέσο για τη διασφάλιση της συναίνεσης έναντι των αναδιαρθρώσεων που προϋπέθετε η ατζέντα του «1992». Το επίκεντρο ήταν η προστασία της απασχόλησης και η ανάγκη συναίνεσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων προκειμένου να διευκολυνθούν οι βιομηχανικές αλλαγές. Σήμερα χρειάζεται μια πολύ ευρύτερη κοινωνική ατζέντα που να επιτρέπει στην Ευρώπη να αξιοποιήσει πλήρως τις ευκαιρίες που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση, να βοηθήσει τους πολίτες της να προσαρμοστούν στο μεταβαλλόμενο πλαίσιο και να επιδείξει αλληλεγγύη προς εκείνους που επηρεάζονται αρνητικά.

Σε συνδυασμό με την παγκοσμιοποίηση, οι ραγδαίες **τεχνολογικές εξελίξεις** έχουν ευρύ αντίκτυπο στην κοινωνία και σημαντικές επιπτώσεις στις κοινωνικές πολιτικές³. Εντείνουν τη ζήτηση για δεξιότητες και διευρύνουν το χάσμα μεταξύ των ειδικευμένων και των

³ Βλ. επίσης συνοδευτικό έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Μια ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα για την Ευρώπη: η ευζωία των πολιτών στην κοινωνία της πληροφορίας»

ανειδίκευτων. Το μέσο ποσοστό ανεργίας για τους εργατές με χαμηλή ειδίκευση είναι περίπου 10%, έναντι 7% για τους απόφοιτους της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και 4% για τους απόφοιτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το γενικότερο κοινωνικό ζήτημα σε μακροπρόθεσμη βάση είναι πώς μπορούν οι πολίτες να εφοδιαστούν με τις σωστές δεξιότητες προκειμένου να έχουν καλύτερες ευκαιρίες στη σύγχρονη οικονομία ως εργαζόμενοι, επιχειρηματίες και καταναλωτές. Αυτό δεν είναι απλώς ζήτημα επαγγελματικής κατάρτισης με τη συμβατική έννοια του όρου. Αφορά περισσότερο τους τύπους των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που απαιτούνται για έναν νέο τύπο οικονομίας και τι εφόδια χρειάζονται οι πολίτες για να πετύχουν. Αυτός είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο η ΕΕ επενδύει εντατικά στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων, υποστηρίζοντας τη δημιουργία αποτελεσματικότερων και βιώσιμων αγορών εργασίας και κοινωνικών συστημάτων, τα οποία θα συνδυάζουν την ευελιξία με την ασφάλεια, ενώ προωθεί ταυτόχρονα την κινητικότητα στην εκπαίδευση και τη συνεχιζόμενη κατάρτιση αλλά και στη γνώση και την καινοτομία.

Οι **δημογραφικές αλλαγές** κατευθύνουν επίσης τις κοινωνικές αλλαγές ενώ για την αντιμετώπισή τους απαιτούνται καινοτόμες πολιτικές. Η αύξηση του προσδόκιμου ζωής είναι ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της Ευρώπης. Όμως, σε συνδυασμό με τη μείωση της γονιμότητας, η γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη επιβάλλει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που ζούμε, που εργαζόμαστε και που προετοιμαζόμαστε για τη συνταξιοδότησή μας. Ο πληθυσμός της ηλικιακής ομάδας 15-64 ετών αναμένεται να μειωθεί κατά 48 εκατ. μέχρι το 2050 και η αναλογία εξάρτησης θα διπλασιαστεί κατά την ίδια περίοδο⁴. Οι δημόσιες κοινωνικές δαπάνες πρέπει να προσαρμοστούν με ευέλικτο τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη την γήρανση του πληθυσμού και τα μεταβαλλόμενα πρότυπα εργασίας. Η ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων πρόνοιας, κυρίως με την παροχή βελτιωμένων κινήτρων, την καλύτερη διαχείριση και αξιολόγηση, καθώς και την ιεράρχηση των προγραμμάτων δαπανών, έχει προσλάβει καίρια σημασία για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας των ευρωπαϊκών κοινωνικών μοντέλων. Η ΕΕ εργάζεται από κοινού με τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων, υποστηρίζοντας τις προσπάθειές τους για περισσότερη δικαιοσύνη και οικονομική βιωσιμότητα παράλληλα με την εφαρμογή των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων στην υγεία και τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Το Συμβούλιο κάλεσε πρόσφατα την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την επιτροπή οικονομικής πολιτικής της ΕΕ να αναβαθμίσει την ανάλυση των κοινωνικών δαπανών και των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την εξασφάλιση ισότητας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας⁵ (βλ. συνοδευτικό έγγραφο).

Η **μετανάστευση** συμβάλλει επίσης σημαντικά στην απασχόληση, την ανάπτυξη και την ευημερία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ζήτηση για μετανάστες, ιδίως για όσους έχουν ειδικές δεξιότητες, είναι πιθανόν να αυξηθεί κατά τα ερχόμενα χρόνια λόγω των δημογραφικών αλλαγών και των ελλείψεων της αγοράς εργασίας σε συγκεκριμένους τομείς και περιφέρειες. Τα κράτη μέλη έχουν επίσης αναγνωρίσει τη σημασία της κοινής δράσης σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με τη μετανάστευση και την **ενσωμάτωση**.

⁴ Η αναλογία των ατόμων ηλικίας άνω των 65 προς τον ενεργό πληθυσμό (15-64) θα αυξηθεί από 1 προς 4 σήμερα στο 1 προς 2 το 2050

⁵ Συμπεράσματα του Συμβουλίου ECFIN της 14ης Μαΐου 2008 στη διεύθυνση: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/100325.pdf

Η Επιτροπή πρότεινε πρόσφατα μια ολοκληρωμένη κοινή μεταναστευτική πολιτική για την Ευρώπη⁶ για ανάληψη συντονισμένης προσπάθειας και με σκοπό την προώθηση της ευημερίας, της αλληλεγγύης και της ασφάλειας. Για την αξιοποίηση του δυναμικού της, η μετανάστευση πρέπει να συνοδεύεται εξ αρχής από προσπάθειες για τη διευκόλυνση της επιτυχούς ενσωμάτωσης, μεταξύ άλλων με εκμάθηση της γλώσσας της χώρας υποδοχής. Αυτό δημιουργεί επίσης άλλες σύνθετες προκλήσεις, καθώς και την ανάγκη να καταβληθούν προσπάθειες σε διάφορους τομείς, όπως η υγεία, η στέγαση και η εκπαίδευση.

Η **κλιματική αλλαγή** και τα νέα πρότυπα στη χρήση της ενέργειας θα δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες αλλά θα έχουν και τον ανάλογο κοινωνικό αντίκτυπο. Η ΕΕ, η οποία ότι ηγείται σε διεθνές επίπεδο των προσπαθειών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αναλύει επίσης τις κοινωνικοοικονομικές συνέπειές της και αναπτύσσει πολιτικές για την υποστήριξη της προσαρμογής. Η μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία με περιορισμένη χρήση άνθρακα αποτελεί στοιχείο ζωτικής σημασίας για την ευζωία των μελλοντικών γενεών. Η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση νέων ευκαιριών οικονομικής ανάπτυξης και στη δημιουργία «οικολογικών» θέσεων απασχόλησης, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την αλληλεγγύη προς τις ευάλωτες ομάδες και σε συνεννόηση με τους κοινωνικούς εταίρους. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να δοθεί έμφαση στον κίνδυνο της «ενεργειακής φτώχειας».

3. Η ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ: ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα βασίζεται σε τρεις αλληλένδετους και εξίσου σημαντικούς στόχους:

- **Δημιουργία ευκαιριών:** Η δημιουργία ευκαιριών συνεπάγεται την προσφορά περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και τη διευκόλυνση της κινητικότητας. Στις κοινωνίες όπου κάθε άτομο θεωρείται ισότιμο, κανένας φραγμός δεν πρέπει να εμποδίζει την εξέλιξη των ατόμων. Αυτό σημαίνει παροχή της δυνατότητας σε κάθε άτομο να αναπτύξει το προσωπικό του δυναμικό, με διασφάλιση της πολυμορφίας της Ευρώπης, αντιμετώπιση των διακρίσεων, είτε έμμεσων είτε άμεσων, και καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.
- **Εξασφάλιση πρόσβασης:** Δεδομένου ότι αφορά πολύ διαφορετικά χρονικά σημεία εκκίνησης στη ζωή των ατόμων, η παροχή των ευκαιριών δεν μπορεί να διασφαλιστεί εάν δεν βελτιωθεί η πρόσβαση για όσους βρίσκονται στην πλέον μειονεκτική θέση. Όλοι οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην κοινωνική προστασία, περίθαλψη και σε άλλες υπηρεσίες καλής ποιότητας που να μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων κατά το ξεκίνημα και να εξασφαλίζουν σε όλους περισσότερα χρόνια ζωής με καλύτερη κατάσταση υγείας. Οι νέοι της Ευρώπης πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα εφόδια ώστε να μπορούν να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που τους παρουσιάζονται. Όλοι οι Ευρωπαίοι πρέπει να έχουν πρόσβαση σε εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων καθόλη τη διάρκεια της ζωής τους (π.χ. μέσα από σχολεία δεύτερης ευκαιρίας ή διά βίου μάθηση) ώστε να μπορούν να προσαρμόζονται στις αλλαγές και να ξεκινούν νέες δραστηριότητες σε διάφορα χρονικά σημεία της ζωής τους.

⁶ COM (2008) 359 της 17.6.2008.

- Επίδειξη αλληλεγγύης: Οι Ευρωπαίοι δεσμεύονται από κοινού ως προς την κοινωνική αλληλεγγύη: μεταξύ γενεών, περιφερειών, οικονομικά εύρωστων και λιγότερο εύρωστων ή πλούσιων και λιγότερο πλούσιων κρατών μελών. Η αλληλεγγύη είναι χαρακτηριστική του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η ευρωπαϊκή κοινωνία και του τρόπου με τον οποίο η Ευρώπη συνδέεται με τον υπόλοιπο κόσμο. Η πραγματική ισότητα των ευκαιριών εξαρτάται εξίσου από την πρόσβαση και την αλληλεγγύη. Η αλληλεγγύη συνεπάγεται δράση προς υποστήριξη εκείνων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση – εκείνων που δεν μπορούν να καρπωθούν τα οφέλη μιας ανοιχτής και ραγδαία μεταβαλλόμενης κοινωνίας. Συνεπάγεται την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης, τη συμμετοχή και το διάλογο, την καταπολέμηση της φτώχειας. Τέλος, συνεπάγεται τη στήριξη όσων υφίστανται τα προσωρινά, μεταβατικά προβλήματα της παγκοσμιοποίησης και των τεχνολογικών εξελίξεων.

Οι ενέργειες για την προώθηση των στόχων αυτών αποτελεί πρωτίστως ευθύνη των κρατών μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το πεδίο δράσης είναι ευρύ και επιβάλλει ιεράρχηση των προτεραιοτήτων. Κατ'επέκταση, η ατζέντα που ακολουθεί επικεντρώνεται σε βασικούς τομείς – νεολαία, ανθρώπινο κεφάλαιο, υγιέστερη και μεγαλύτερη σε διάρκεια ζωή, κινητικότητα, κοινωνική ένταξη, καταπολέμηση των διακρίσεων και ισότητα ευκαιριών, καθώς και συμμετοχή και διάλογο στην κοινωνία των πολιτών – όπου η δράση της ΕΕ καταδεικνύει την ύπαρξη σαφούς προστιθέμενης αξίας και τον απόλυτο σεβασμό των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Οι ενέργειες σε κάθε έναν από τους συγκεκριμένους τομείς συμβάλουν στην επίτευξη των τριών στόχων των ευκαιριών, της πρόσβασης και της αλληλεγγύης. Εκφράζουν την ανάγκη της ΕΕ να καινοτομεί και να εξελίσσεται - στον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνει πλαίσια πολιτικής, στη νομοθεσία της, στην ενθάρρυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και στην εφαρμογή νέων προσεγγίσεων.

4. Η ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ: ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

4.1. Παιδιά και νέοι – η Ευρώπη του αύριο

Το μέλλον της Ευρώπης εξαρτάται από τους νέους της. Ωστόσο, οι δυνατότητες πολλών νέων χάνονται άδικα – στερούνται των ευκαιριών και της πρόσβασης στην εκπαίδευση και κατάρτιση που απαιτείται ώστε να αξιοποιήσουν στο έπακρο το δυναμικό τους. Δεκαεννέα εκατ. παιδιά και νέοι απειλούνται από τη φτώχεια και έξι εκατ. εγκαταλείπουν κάθε χρόνο τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Απαιτείται να αναληφθούν ενέργειες προκειμένου να σπάσει ο φαύλος κύκλος της στέρησης κατά την παιδική ηλικία, του ανθυγιεινού τρόπου ζωής, της σχολικής αποτυχίας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών. Τα προβλήματα της υψηλής ανεργίας των νέων, του υπερβολικού αριθμού των παιδιών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και της σχετικής επαγγελματικής ανασφάλειας και των μισθολογικών ανισοτήτων ζητούν λύσεις. Το ίδιο ισχύει και για τις ανησυχίες των σημερινών νέων που ενώ εργάζονται για μεγαλύτερο διάστημα, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν περισσότερες οικονομικές δυσκολίες ως ηλικιωμένοι σε σχέση με τις προηγούμενες γενιές. Όλα τα παιδιά πρέπει να λαμβάνουν εκπαίδευση που να τους παρέχει τα κατάλληλα εφόδια και να τους δίνει πραγματικές ευκαιρίες στον σημερινό κόσμο. Πρέπει να ενθαρρύνονται προκειμένου να φτάνουν σε διαφορετικά και υψηλότερα επίπεδα κατάρτισης και δεξιοτήτων σε σύγκριση με τους γονείς τους.

Η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη νέων μορφών αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών και στην αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προβλημάτων που απασχολούν τη σημερινή νεολαία, όπως η πρόσβαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση, η αγορά εργασίας, η στέγαση και τα οικονομικά. Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2005 δημιουργεί ένα κοινό πλαίσιο για ανάληψη δράσης από την ΕΕ και τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί ένα σύνολο δραστηριοτήτων που επικεντρώνονται στα παιδιά και στους νέους: ενσωμάτωση των δικαιωμάτων των παιδιών στις ενέργειες της ΕΕ, ένταξη των προσπαθειών για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού⁷, ενέργειες για τη νεολαία και την υγεία και προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου⁸ και της ενισχυμένης δράσης για την οδική ασφάλεια.

Περαιτέρω ενέργειες:

Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα περιλαμβάνει:

- ανακοίνωση για τη σχολική εκπαίδευση προς υποστήριξη των προσπαθειών των κρατών μελών για τη βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων τους και την επίτευξη των στόχων σε ό,τι αφορά τα παιδιά που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, την εγγραμματοσύνη, τη συμμετοχή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και την προετοιμασία των νέων για τη διά βίου μάθηση. Αυτό αποτελεί ως συνέχεια της δημόσιας διαβούλευσης με τίτλο «Σχολεία για τον 21ο αιώνα». Η μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και της δίκαιης μεταχείρισης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση συντελεί σημαντικά στη διασφάλιση ευκαιριών για τους νέους.

- Πράσινη Βίβλο για τη «Μετανάστευση και κινητικότητα: προκλήσεις για τα εκπαιδευτικά συστήματα της ΕΕ».

Αργότερα κατά το 2008/2009 η Επιτροπή πρόκειται να:

- εκδώσει ανακοίνωση σχετικά με την ανάπτυξη της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού για τη νεολαία, με ειδική έμφαση στους νέους με λιγότερες ευκαιρίες.

- αναπτύξει μια πληρέστερη προσέγγιση της παιδικής φτώχειας, με βάση ποσοτικούς στόχους (βλ. σημείο 5.2), με βάση την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ένταξη και την κοινωνική προστασία.

4.2. Επενδύσεις σε άτομα, σε περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και σε νέες δεξιότητες

Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής της Λισσαβώνας και της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ένας από τους σημαντικότερους τρόπους με τους οποίους η ΕΕ μπορεί να συνεισφέρει στην ευημερία των πολιτών της είναι μέσα από την ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, καθώς βασικό θεμέλιο της ευημερίας είναι η οικονομική ευρωστία και το ασφαλέστερο μέσον αποφυγής της φτώχειας είναι η εργασία. Η στρατηγική της Λισσαβώνας και η ONE συμβάλλουν στη δημιουργία περισσότερων θέσεων απασχόλησης, με σταθερότητα των τιμών, μείωση της ανεργίας και βελτίωση της παραγωγικότητας. Σύμφωνα με τις Εαρινές

⁷ Βλ. http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/children/fsj_children_intro_en.htm

⁸ COM(2008) 106 της 27.2.2008.

Οικονομικές Προβλέψεις 2008, για τα έτη 2008 και 2009 αναμένεται να δημιουργηθούν 3 εκατ. νέες θέσεις εργασίας, επιπλέον των 7,5 εκατομμυρίων που δημιουργήθηκαν ήδη κατά το 2006 και 2007. Σημαίνοντα ρόλο στη δημιουργία νέων και καλύτερων θέσεων εργασίας διαδραματίζουν και οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις, όπως αναγνωρίζεται στο «Νόμο για τις μικρές επιχειρήσεις» για την Ευρώπη, ο οποίος εγκρίθηκε πρόσφατα⁹.

Στο σημερινό πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων, βασικός είναι επίσης ο ρόλος της ΕΕ στο να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εκσυγχρονίσουν τις αγορές εργασίας τους και να προβλέψουν τις απαραίτητες αλλαγές και αναδιαρθρώσεις. Η ΕΕ έχει ήδη συμφωνήσει κοινές αρχές για το συνδυασμό της ευελιξίας και της ασφάλειας και διόδους με βάση ευέλικτες και συνάμα ασφαλείς συμβάσεις εργασίας, διά βίου μάθηση, ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας και σύγχρονα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης ώστε να αμβλυνθούν τα προβλήματα από το μεταβατικό στάδιο των αγορών εργασίας και να γίνει η απασχόληση περισσότερο αποδοτική. Η Επιτροπή εργάζεται από κοινού με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους για την εφαρμογή της του συνδυασμού ευελιξίας και ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο των αντίστοιχων μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων για τη στρατηγική της Λισσαβώνας. Από νομοθετική άποψη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρέπει να συμφωνήσουν εγκαίρως επί των προτάσεων οδηγιών για τον χρόνο εργασίας και την προσωρινή εργασία.

Ο κοινωνικός διάλογος σε ευρωπαϊκό επίπεδο συμβάλλει σημαντικά στη διευκόλυνση των αλλαγών. Η οδηγία για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργασίας αποτελεί μια πλατφόρμα διαλόγου μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, η οποία επιδέχεται περαιτέρω βελτίωση. Αναπτύσσονται επίσης συμπράξεις μεταξύ κοινωνικών εταίρων και δημόσιων αρχών για την αποτελεσματική πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών.

Τα διαρθρωτικά ταμεία προσφέρουν οικονομική υποστήριξη στα κράτη μέλη, σε περιφέρειες, δήμους, επιχειρήσεις και πολίτες προκειμένου να προβλέπουν και να προσαρμόζονται σε μεταβαλλόμενες συνθήκες. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ), που δημιουργήθηκε το 2007, παρέχει υποστήριξη για την ταχεία επανένταξη στην αγοράς εργασίας των εργαζομένων που εξωθήθηκαν στην ανεργία ως αποτέλεσμα εργασιακών προτύπων που εισήγαγε η παγκοσμιοποίηση. Το ΕΤΠ έχει παραγάγει θετικό αντίκτυπο σε αρκετά κράτη μέλη αλλά υπάρχουν ακόμη περιθώρια για περαιτέρω αξιοποίησή του.

Η μετανάστευση χρησιμοποιείται ήδη εποικοδομητικά ως μέσο για την πλήρωση των κενών στις αγορές εργασίας και την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε ειδικευμένο προσωπικό. Η ζήτηση για μετανάστες, ειδικά για όσους διαθέτουν ειδίκευση, αναμένεται να αυξηθεί σε συνάρτηση με τις δημογραφικές αλλαγές. Η πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο Μια κοινή μεταναστευτική πολιτική για την Ευρώπη¹⁰ καθορίζει μια σειρά από πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν την ορθή διαχείριση της μετανάστευσης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και με βάση κοινά συμφωνηθείσες αρχές. Μία από τις βασικές αυτές αρχές είναι και η ενσωμάτωση.

Η εκπαίδευση και η επένδυση στη διαμόρφωση του ανθρώπινου κεφαλαίου έχουν αποφασιστικό ρόλο στη διασφάλιση της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό και της κοινωνικής ένταξης, καθώς και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ. Στο σημερινό

⁹ COM (2008) 394 της 25.6.2008.

¹⁰ COM (2008) 359 της 17.6.2008.

ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο, τα άτομα χρειάζονται πρόσβαση σε ευκαιρίες σε διαφορετικά στάδια της ζωής τους. Αυτό σηματοδοτεί την ανάγκη μιας δέσμευσης για παροχή ευκαιριών διά βίου μάθησης και συνεχιζόμενη ανανέωση των δεξιοτήτων που πρέπει να προσαρμόζονται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες των αγορών εργασίας. Η Επιτροπή θα προτείνει πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την υποστήριξη των κρατών μελών προκειμένου να εκσυγχρονίσουν τα εκπαιδευτικά συστήματά τους, εντός των ορίων της Συνθήκης. Οι νέες δεξιότητες – επιχειρηματικές, στο πλαίσιο μιας οικονομίας με περιορισμένη χρήση άνθρακα και στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας – καθώς και όσες υποστηρίζουν την απόκτηση γνώσεων στον τομέα της ψηφιακής τεχνολογίας, των μέσων ενημέρωσης και των χρηματοοικονομικών θεμάτων, εντάσσονται σε ένα κοινό πακέτο σύγχρονων δεξιοτήτων.

Οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας που περιλαμβάνει την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και την ανοιχτή μέθοδο συντονισμού για την εκπαίδευση και κατάρτιση. Θα αναληφθούν επίσης ενέργειες για την προώθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, των «ηλεκτρονικών δεξιοτήτων» στον τομέα των ΤΠΕ¹¹ και της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης στην ΕΕ.

Περαιτέρω ενέργειες:

Στο πλαίσιο του εν λόγω πακέτου η Επιτροπή προβλέπει:

- οδηγία για τη βελτίωση της λειτουργίας των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργασίας ώστε να διασφαλίζεται αποτελεσματικός διάλογος επί της διαδικασίας των αναδιαρθρώσεων. Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα συνοδεύεται επίσης από δύο έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, ένα για την ενθάρρυνση και υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων ώστε να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την πρόβλεψη και διαχείριση των διορθωτικών αλλαγών και ένα ακόμα για την ανάδειξη της σημασίας των εταιρικών διακρατικών συμφωνιών.

- έκθεση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, η οποία θα ανασκοπεί το πρώτο έτος λειτουργίας του, θα υποδεικνύει τρόπους απλοποίησης και εξορθολογισμού των διαδικασιών και θα προτείνει ιδέες για τη βελτίωση του ΕΤΠ.

Αργότερα κατά το 2008/2009, η Επιτροπή θα προτείνει:

- την πρωτοβουλία «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας», με μια πρώτη αξιολόγηση των αναγκών των αγορών εργασίας και των σχετικών δεξιοτήτων μέχρι το 2020 και μια χαρτογράφηση των υφιστάμενων μέσων πρόβλεψης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ θα προτείνει και μια αποτελεσματικότερη προσέγγιση για τη διασφάλιση της πρόβλεψης και της καλύτερης ανταπόκρισης της προσφοράς στη ζήτηση των αγορών εργασίας, μέσα από συνέργειες των πολιτικών για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

- ένα επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο σχετικά με την εφαρμογή της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης:

- μια ανακοίνωση για την πολυγλωσσία στην ΕΕ.

¹¹ COM (2007) 496 της 7.9.2007.

4.3. Κινητικότητα

Η ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων αποτελεί πλούσια πηγή ευκαιριών για τους πολίτες και αποσκοπεί στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας. Η κινητικότητα των Ευρωπαίων αυξάνεται συνεχώς. Η ΕΕ έχει θεσπίσει ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο που προβλέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Επιπλέον, παρέχει πρακτική υποστήριξη για τη διευκόλυνση της κινητικότητας και την άρση τυχόν εμποδίων, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων μέσω του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την κινητικότητα στην εργασία.

Η ΕΕ υποστηρίζει επίσης την κινητικότητα των φοιτητών και των νέων μέσα από διάφορα διακρατικά ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το πρόγραμμα Erasmus, τα οποία ενισχύουν τις γλωσσικές και διαπολιτισμικές δεξιότητές τους, την απασχολησιμότητά τους και τους κάνουν πιο ανοιχτούς στο ενδεχόμενο μελλοντικής εργασιακής και γεωγραφικής κινητικότητας.

Η σημασία της οδηγίας για την απόσπαση των εργαζομένων έχει αποδειχθεί ζωτική για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών και, παράλληλα, για την προστασία των εργαζομένων και των συνθηκών εργασίας. Ωστόσο, η απόσπαση των εργαζομένων από ένα κράτος μέλος σε άλλο δημιουργεί επίσης μια σειρά από ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή της υφιστάμενης ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας και πρακτικών για τους αποσπασμένους εργαζόμενους. Η Επιτροπή εξέδωσε πρόσφατα σύσταση¹² σχετικά με την ενίσχυση της διοικητικής συνεργασίας για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και τη διασφάλιση επαρκούς εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών.

Ορισμένα από τα ζητήματα αυτά συζητήθηκαν πρόσφατα εκτενώς μετά την έκδοση σχετικών αποφάσεων από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στις υποθέσεις Laval, Viking και Ruffert). Η Επιτροπή θα στηρίξει τα κράτη μέλη ώστε να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά τις ευκαιρίες που προσφέρει η ισχύουσα οδηγία για την απόσπαση των εργαζομένων. Παράλληλα, βάσει διεξοδικής ανάλυσης των συγκεκριμένων αποφάσεων και άλλων στοιχείων της νομολογίας, θα αναλύσει όλα τα εν λόγω ζητήματα με τους κοινωνικούς εταίρους και τα κράτη μέλη και θα καλύψει θέματα που προκαλούν ανησυχίες, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο ενός φόρουμ που θα συγκληθεί το φθινόπωρο του 2008. Η Επιτροπή δεσμεύεται να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξει αντίφαση μεταξύ των θεμελιωδών ελευθεριών της Συνθήκης και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και θα προχωρήσει σε διεξοδική αξιολόγηση, συζήτηση και προτάσεις αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν, ενδεχομένως και μέσω ερμηνευτικών κατευθυντήριων γραμμών στο βαθμό που αυτό απαιτείται.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υποστηρίζει ένθερμα την κοινή θέση που συμφωνήθηκε από το Συμβούλιο υπουργών της 9ης Ιουνίου 2008 η οποία, σε ό,τι αφορά την προσωρινή εργασία, θεσπίζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης από την πρώτη ημέρα, εκτός εάν οι κοινωνικοί εταίροι αποφασίζουν διαφορετικά.

¹² Σύσταση της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 2008, για την ενισχυμένη διοικητική συνεργασία σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών.

Περαιτέρω ενέργειες:

Στο πλαίσιο του εν λόγω πακέτου, η Επιτροπή

- καλεί τους κοινωνικούς εταίρους και τα κράτη μέλη να συζητήσουν τα θέματα που ανέκυψαν μετά τις πρόσφατες αποφάσεις του Δικαστηρίου και να οργανώσουν ένα φόρουμ για περαιτέρω συζήτηση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ενδιαφερομένων σχετικά με το πώς διασφαλίζεται ο σεβασμός των κοινωνικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της αυξανόμενης κινητικότητας των εργαζομένων. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει τα κράτη μέλη και θα συζητήσει με τα κράτη μέλη και με τους κοινωνικούς εταίρους για τους τρόπους αντιμετώπισης των θεμάτων που προκαλούν ανησυχίες·

- συνεχίζει να αναπτύσσει τη λεγόμενη «πέμπτη ελευθερία» με άρση των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης, προωθώντας την κινητικότητα συγκεκριμένων ομάδων όπως οι ερευνητές¹³, οι νέοι επιχειρηματίες¹⁴, οι νέοι¹⁵ και οι εθελοντές¹⁶. Θα προσπαθήσει επίσης να διασφαλίσει την πλήρη και αυστηρή εφαρμογή της οδηγίας (ΕΚ) για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων¹⁷.

4.4. Υγιέστερη και μεγαλύτερη σε διάρκεια ζωή

Η γηράσκουσα κοινωνία της Ευρώπης επιβάλλει μια ποικιλία απαντήσεων πολιτικής – π.χ. την υποστήριξη της έρευνας σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους η τεχνολογία των πληροφοριών μπορεί να βελτιώσει τη υγεία και την ευζωία των ηλικιωμένων, μέχρι την αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για τα συστήματα περίθαλψης και συνταξιοδότησης ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των ηλικιωμένων, με παράλληλη διασφάλιση της βιωσιμότητας της δημόσιας χρηματοδότησης.

Η ΕΕ πρέπει να διευκολύνει την πρόσβαση όλων σε υγειονομική περίθαλψη υψηλής ποιότητας. Η ενίσχυση των δικαιωμάτων των ασθενών σε περιπτώσεις διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης αποτελεί μία ακόμα σημαντική πτυχή του ζητήματος. Απαιτείται αποσαφήνιση των δικαιωμάτων των ασθενών και θέσπιση ενός πλαισίου συνεργασίας ώστε να διασφαλίζεται η ικανότητα των κρατών μελών να αποφασίζουν σχετικά με τα εθνικά συστήματα υγείας τους, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη για βιώσιμη χρηματοδότηση. Είναι επίσης αναγκαίο να ενθαρρυνθεί περισσότερο η κινητικότητα των ασθενών και των επαγγελματιών του τομέα της υγείας με τη διευκόλυνση της διασυνοριακής διαλειτουργικότητας του ηλεκτρονικού ιστορικού των ασθενών και με ταυτόχρονη προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων τους.

Η ΕΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών να διασφαλίσουν την οικονομική βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της υγείας, να εξασφαλίσουν επαρκείς συντάξεις για το μέλλον και να συνεχίσουν τα εγγυώνται την ποιότητα και προσβασιμότητα των υπηρεσιών. Στο πλαίσιο της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού στους συγκεκριμένους τομείς, η οικονομική βιωσιμότητα και η κοινωνική

¹³ COM(2008)317 της 23.5.2008. Καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: Μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές.

¹⁴ Πιλοτικό σχέδιο 2008-2010.

¹⁵ Πράσινη Βίβλος που προβλέπεται για τον Ιούνιο του 2009.

¹⁶ Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου στο συνοδευτικό έγγραφο.

¹⁷ Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

επάρκεια αποτελούν κοινούς στόχους ήδη από το 2006. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη αναλύουν επίσης τις οικονομικές και δημοσιονομικές επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού, όπως και των μεταρρυθμίσεων των συστημάτων περίθαλψης και συνταξιοδότησης.

Η φτώχεια, η ανεργία, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, οι γενετικοί κίνδυνοι και οι αναπηρίες αποτελούν παράγοντες που συνδέονται με προβλήματα υγείας. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την υγεία¹⁸ που εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2007 υπογραμμίζει τις κοινές αξίες της καθολικότητας, της πρόσβασης σε ποιοτική περίθαλψη, της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης. Προβλέπει ενέργειες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη και τις αυξανόμενες ανισότητες στην υγεία. Η ευρωπαϊκή πύλη για την υγεία παρέχει στους πολίτες και στους ενδιαφερόμενους πληροφόρηση σχετικά με βασικά ζητήματα υγείας.

Η στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία που εγκρίθηκε από την Επιτροπή το 2007¹⁹ βοηθά τα άτομα να παραμένουν για μεγαλύτερο διάστημα στην αγορά εργασίας, παρέχοντας καλύτερη προστασία έναντι των κινδύνων στον χώρο εργασίας. Η στρατηγική στοχεύει σε μείωση των ατυχημάτων στον χώρο της εργασίας κατά 25% μέχρι το 2012.

Περαιτέρω ενέργειες:

Η Επιτροπή πρόκειται:

- να προτείνει μια οδηγία για την εφαρμογή των δικαιωμάτων των ασθενών σε περιπτώσεις διασυννοριακής υγειονομικής περίθαλψης. Θα δημιουργηθεί έτσι ένα κοινοτικό πλαίσιο για τη διασυννοριακή υγειονομική περίθαλψη με βάση τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αυτό θα συμβάλει στην ενίσχυση της νομικής σαφήνειας γύρω από τα δικαιώματα των ασθενών, στη διασφάλιση ποιοτικής ασφαλούς και αποτελεσματικής διασυννοριακής περίθαλψης και στη διαμόρφωση ενός πλαισίου ευρωπαϊκής συνεργασίας με απόλυτο σεβασμό των αρχών των εθνικών συστημάτων και της ανάγκης τους για βιωσιμότητα·

- να εκδώσει σύσταση σχετικά με τη διασυννοριακή διαλειτουργικότητα του ηλεκτρονικού ιστορικού των ασθενών, προκειμένου να βελτιώσει την κινητικότητα ασθενών και επαγγελματιών του τομέα της υγείας·

- να εκδώσει, το φθινόπωρο του 2008, ανακοίνωση που θα επικεντρώνεται στις ενέργειες που απαιτούνται για την κάλυψη των αναγκών του γηράσκοντα πληθυσμού. Στο πλαίσιο του «ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την ευγηρία στην κοινωνία της πληροφορίας», ένα νέο πρόγραμμα με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την παροχή βοήθειας σε ηλικιωμένους αναμένεται να συγκεντρώσει περισσότερα από 600 εκατ. ευρώ για έρευνα σχετικά με τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας με στόχο τη βελτίωση της ζωής των ηλικιωμένων στο σπίτι, στον χώρο εργασίας και στην κοινωνία γενικότερα·

- να δημοσιεύσει, την άνοιξη του 2009, επικαιροποιημένη έκθεση σχετικά με τον αντίκτυπο της γήρανσης στις δημόσιες δαπάνες και, στη συνέχεια, το φθινόπωρο του 2009, μια ανακοίνωση για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών·

¹⁸ COM(2007) 630 της 23.10.2007.

¹⁹ COM(2007) 62 της 21.2.2007.

- να εκδώσει ανακοίνωση σχετικά με τις ανισότητες στον τομέα της υγείας κατά τη διάρκεια του 2009, αξιοποιώντας το έργο που θα έχει επιτελεστεί στο πλαίσιο της ΑΜΣ για την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική προστασία·

- να προτείνει ανακοίνωση και σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την ασφάλεια των ασθενών και την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης και του ελέγχου των λοιμώξεων που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη, καθώς και ανακοίνωση για την τηλεϊατρική και τα καινοτομικά εργαλεία ΤΠΕ για τη διαχείριση χρόνιων ασθενειών·

- να εκδώσει Πράσινη Βίβλο σχετικά με το εργατικό δυναμικό της ΕΕ στο τομέα της υγείας, απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλής ποιότητας, και η οποία θα εξετάζει τις προκλήσεις που ανακύπτουν στο πλαίσιο της γήρανσης του πληθυσμού, της κινητικότητας και των τεχνολογικών αλλαγών, όπως και τρόπους αντιμετώπισης των προκλήσεων αυτών.

4.5. Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Περίπου 78 εκατ. Ευρωπαίοι, ή το 16% του πληθυσμού της ΕΕ, απειλούνται από τη φτώχεια. Η φτώχεια πλήττει κυρίως τους άνεργους και τα άτομα με αναπηρίες, ενώ δυσανάλογα υψηλό είναι και το ποσοστό κινδύνου για τις ηλικιωμένες γυναίκες. Ακόμη και η απασχόληση δεν αποτελεί εγγύηση κατά της φτώχειας: η φτώχεια στην εργασία εμφανίζει αυξητική τάση με ποσοστό 8% των απασχολούμενων να απειλούνται από τη φτώχεια. Είναι χαρακτηριστική η ύπαρξη φραγμών και οικονομικών αντικινήτρων που εμποδίζουν ή αποθαρρύνουν ορισμένες ομάδες του πληθυσμού να αποκτήσουν πλήρη πρόσβαση στην απασχόληση, την κατάρτιση, την εκπαίδευση, τη στέγαση και την περίθαλψη. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της φτώχειας, η ΕΕ βοηθά στον συντονισμό των προσπαθειών για την προώθηση της ενεργού ένταξης, μέσω της ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας, της διασφάλισης της οικονομικής αποδοτικότητας και της διά βίου μάθησης, ιδίως για όσους είναι περισσότερο απομακρυσμένοι από την αγορά εργασίας. Η Επιτροπή εργάζεται επίσης προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι κανόνες της ενιαίας αγοράς και του ανταγωνισμού διευκολύνουν την ανάπτυξη ποιοτικών, προσβάσιμων και βιώσιμων κοινωνικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων όσων παρέχονται από επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας (π.χ. συνεταιρισμούς, κοινές επιχειρήσεις).

Περαιτέρω ενέργειες:

Στο πλαίσιο του εν λόγω πακέτου, η Επιτροπή θα παρουσιάσει την πρώτη διετή έκθεση σχετικά με τις κοινωνικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος και κατά την περίοδο 2008/2009:

- πρόκειται να προτείνει την έκδοση σύστασης για την ενεργό ένταξη, καλύπτοντας ζητήματα εισοδηματικών ενισχύσεων, σύνδεσης με την αγορά εργασίας και καλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ποιότητας. Το προγραμματιζόμενο έτος κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας 2010 θα αποτελέσει ευκαιρία για ανανέωση της πολιτικής δέσμευσης εκ μέρους της ΕΕ και των κρατών μελών σύμφωνα με τους θεμελιώδεις στόχους της Συνθήκης ΕΚ·

- θα αναδιαμορφώσει και θα επεκτείνει σημαντικά το πρόγραμμα επισιτιστικής βοήθειας για τους άπορους της Ευρώπης. Το πρόγραμμα αυτό παρείχε επισιτιστική βοήθεια σε περισσότερα από 13 εκατ. άτομα το 2006 και αποκτά ακόμα περισσότερη αξία στο σημερινό πλαίσιο της αύξησης των τιμών των τροφίμων παγκοσμίως·

- θα αναλάβει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της ψηφιακής εγγραματοσύνης, την υποστήριξη της ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων σε υποεξυπηρετούμενες περιοχές²⁰ και την εξασφάλιση καλύτερης πρόσβασης και προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες στην κοινωνία της πληροφορίας²¹ για την αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος. Προγραμματίζονται επίσης ενέργειες για την προώθηση της χρηματοοικονομικής ένταξης – ώστε κανείς στην ΕΕ να μην στερείται πρόσβασης σε βασικό τραπεζικό λογαριασμό.

4.6. Καταπολέμηση των διακρίσεων

Η επιδίωξη ευκαιριών συνεπάγεται τη συστηματική καταπολέμηση των διακρίσεων, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Πέραν της ήδη μακροχρόνιας προστασίας από διακρίσεις λόγω φύλου, η ΕΕ διαθέτει πλέον και νομοθεσία που απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού στην απασχόληση, καθώς και τις διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής στην απασχόληση, την εκπαίδευση, την κοινωνική προστασία και την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες. Προκειμένου να συμπληρωθεί το νομικό αυτό πλαίσιο, βασικό στοιχείο της ανανεωμένη κοινωνικής ατζέντας είναι μια προτεινόμενη οδηγία για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού και για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης εκτός του τομέα της απασχόλησης.

Η ΕΕ έχει αναλάβει ενεργό ρόλο στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας και ενθαρρύνει το Συμβούλιο να εγκρίνει επισήμως την απόφαση πλαίσιο για τον ρατσισμό και την ξενοφοβία, για την οποία επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία τον Απρίλιο του 2007.

Τα τελευταία πενήντα χρόνια, η ΕΕ έχει προωθήσει την ισότητα των φύλων (μία από τις βασικές της αξίες) με την ανάπτυξη πλήρους νομοθετικού πλαισίου. Έχει επενδύσει στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών αυξήθηκε από 54,3% σε 57,2% μεταξύ του 2001 και του 2006, και ο στόχος του 60% μέχρι το 2010 μοιάζει πλέον εφικτός. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται ανισότητες, όπως εκφράζονται και από τις διαφορές στις αποδοχές. Οι γυναίκες εξακολουθούν επίσης να υποεκπροσωπούνται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στον οικονομικό και πολιτικό τομέα²².

²⁰ COM(2006) 129 της 20.3.2006.

²¹ COM (2007) 694 της 8.11.2007.

²² Γυναίκες και άνδρες στη λήψη αποφάσεων το 2007, Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2008.

Περαιτέρω ενέργειες:

Στο πλαίσιο του εν λόγω πακέτου, η Επιτροπή:

- προτείνει οδηγία για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού και για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης πέρα από τον τομέα της απασχόλησης. Θα συνεχίσει επίσης να προωθεί μη νομοθετικές ενέργειες για την ισότητα σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, την κοινωνία των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους²³.
- προβλέπει υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα μέσα και τις πολιτικές της ΕΕ υπέρ της κοινότητας των Ρομά στην Ευρώπη (βλ. συνοδευτική έκθεση).

Επίσης, πρόκειται να:

- ενισχύσει την ενσωμάτωση της διάστασης των φύλων («mainstreaming») στις πολιτικές και τις δραστηριότητές της, μεταξύ άλλων και στους τομείς που καλύπτονται από την ανανεωμένη αυτή κοινωνική ατζέντα σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του χάρτη πορείας της ΕΕ για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών (2006-2010) και του ευρωπαϊκού συμφώνου για την ισότητα των φύλων·
- υποβάλει έκθεση για την εφαρμογή του χάρτη πορείας το 2008, ενώ το 2010 θα δημοσιεύσει αξιολόγηση και θα προτείνει μια στρατηγική παρακολούθησης·
- εξετάσει το ενδεχόμενο να παρουσιάσει νομοθετικές προτάσεις τον Σεπτέμβριο του 2008 σχετικά με την καλύτερη συμφιλίωση της ιδιωτικής και της επαγγελματικής ζωής με βελτίωση των ρυθμίσεων για τις γονικές άδειες, με τη θέσπιση νέων μορφών άδειας (άδεια πατρότητας, υιοθεσίας και τέκνου), και με την ενίσχυση της προστασίας για τις εγκύους·
- συνεχίσει να μάχεται κατά των μισθολογικών διαφορών μεταξύ των δύο φύλων, σύμφωνα με την ανακοίνωση που εξέδωσε τον Ιούλιο του 2007²⁴, ιδίως με την αναζήτηση τρόπων βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου και της εφαρμογής του, αξιοποιώντας στο έπακρο την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση, ενθαρρύνοντας τους εργοδότες να δεσμεύονται για ίσες αμοιβές και υποστηρίζοντας την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε κοινοτικό επίπεδο·
- δημοσιεύσει έκθεση σχετικά με τους στόχους της «Βαρκελώνης» για τη διαθεσιμότητα υποδομών παιδικής φροντίδας τον Σεπτέμβριο του 2008·
- δώσει έμφαση στην ανοιχτή μέθοδο συντονισμού για τη μείωση του ποσοστού των γυναικών που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας, και ιδιαίτερα των μεγαλύτερων σε ηλικία γυναικών·
- θα αναλάβει δράση για τη μείωση του χάσματος μεταξύ των δύο φύλων στον τομέα της επιχειρηματικότητας (σήμερα μόνο το 31% των επιχειρηματιών στην Ευρώπη είναι γυναίκες).

²³ Βλ. συνοδευτική ανακοίνωση με τίτλο «Καταπολέμηση των διακρίσεων και ίσες ευκαιρίες: ανανεωμένη δέσμευση».

²⁴ COM(2007) 424 της 18.7.2007.

4.7. Ευκαιρίες, πρόσβαση και αλληλεγγύη στην παγκόσμια σκηνή

Η ΕΕ συνεργάζεται με εθνικούς και διεθνείς εταίρους για την προώθηση υψηλών κοινωνικών προτύπων για την προστασία των εργαζομένων, των καταναλωτών και του περιβάλλοντος. Η συντονισμένη δράση της ΕΕ συμβάλλει στη διαμόρφωση της διεθνούς ατζέντας και στην αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της παγκοσμιοποίησης και των συντελούμενων αλλαγών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην προβολή των κοινωνικών πολιτικών της στον υπόλοιπο κόσμο και να παρακολουθεί τον κοινωνικό αντίκτυπο των εσωτερικών της πολιτικών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τη συνεργασία της με τις υπονήφιες και δυνάμει υπονήφιες χώρες στον κοινωνικό τομέα και σε άλλους συναφείς τομείς²⁵. Θα συνεισφέρει στις διεθνείς προσπάθειες που αποσκοπούν στην προώθηση της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης. Θα συνεχίσει επίσης τον διάλογο πολιτικής για θέματα απασχόλησης και κοινωνικών υποθέσεων σε διεθνή και διμερή φόρουμ, μεταξύ άλλων με χώρες εταίρους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και με αναδυόμενες οικονομίες. Η Επιτροπή θα διασφαλίσει το ότι οι πολιτικές της για τις εξωτερικές σχέσεις, το εμπόριο και την ανάπτυξη συμβάλλουν υπό την ευρύτερη έννοια στην προώθηση των ευκαιριών, της πρόσβασης και της αλληλεγγύης ακόμη και πέρα από τα σύνορα της ΕΕ.

Θα ενσωματώσει τις αρχές της αξιοπρεπούς εργασίας και των κοινωνικών πτυχών σε συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών και θα ενισχύσει την κοινωνική διάσταση των πολιτικών για το εμπόριο ή σχετικών με το εμπόριο πολιτικών (μεταξύ άλλων στο σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων και στις διαπραγματεύσεις για συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών). Οι πολιτικές για την ανάπτυξη και την εξωτερική βοήθεια θα χρησιμοποιηθούν επίσης για την υποστήριξη της ανάπτυξης των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, τον εκσυγχρονισμό των αγορών εργασίας και τη συνδρομή στις διεθνείς προσπάθειες για την αντιμετώπιση της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης και της κλιματικής αλλαγής.

Περαιτέρω ενέργειες:

Η Επιτροπή επαναβεβαιώνει τη δέσμευσή της για την προώθηση της ατζέντας που έχει συμφωνηθεί σε διεθνές επίπεδο για την αξιοπρεπή εργασία, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) και άλλους εταίρους, και την κινητοποίηση όλων των σχετικών πολιτικών της ΕΕ (βλ. συνοδευτική έκθεση που υπογραμμίζει την πρόοδο που έχει συντελεστεί από το 2006). Η Επιτροπή καλεί επίσης τα κράτη μέλη να δώσουν το παράδειγμα επικυρώνοντας και θέτοντας σε εφαρμογή τις συμβάσεις της ΔΟΕ όπως έχουν ταξινομηθεί από τη ΔΟΕ μέχρι σήμερα.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί την εταιρική κοινωνική ευθύνη σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους.

5. Η ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ: ΤΑ ΜΕΣΑ

Σύμφωνα με την «απογραφή της κοινωνικής πραγματικότητας», οι πολίτες και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι προσδοκούν από την ΕΕ να προσδώσει προστιθέμενη αξία στην κοινωνική

²⁵ Βλ. π.χ. την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Δυτικά Βαλκάνια: Ενίσχυση της ευρωπαϊκής προοπτικής», COM(2008) 127 της 5.3.2008.

ανάπτυξη, έχοντας πάντα κατά νου τις αρχές της επικουρικότητας, της αναλογικότητας και της πολυμορφίας. Η ΕΕ θα συνεχίσει προς την κατεύθυνση αυτή χρησιμοποιώντας τα μέσα που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ (νομοθεσία, κοινωνικός διάλογος, μέθοδος ανοιχτού συντονισμού, χρηματοδότηση ΕΕ, συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών) και αξιοποιώντας τις δυνατότητες για ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ τους μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και ένα «εξυπνότερο συνδυασμό» εργαλείων πολιτικής. Ως προς αυτό, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν επίσης ο συντονισμός και η εποπτεία των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών.

5.1. Νομοθεσία της ΕΕ

Η ΕΕ έχει θεσπίσει ένα ισχυρό νομοθετικό πλαίσιο για την ευζωία των Ευρωπαίων με την παγίωση και ενίσχυση των δικαιωμάτων τους, ως πολιτών, καταναλωτών και εργαζομένων, σε διάφορους τομείς όπως η κινητικότητα, η υγεία και ασφάλεια, η κοινωνική ασφάλιση, οι συνθήκες εργασίας, η ενημέρωση και διαβούλευση, η ισότητα ανδρών και γυναικών και η μη διακριτική μεταχείριση.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η νέα νομοθεσία της ΕΕ μπορεί να προσφέρει λύσεις, εφόσον υπάρχει ευρεία συναίνεση σχετικά με τη σημασία της και πειστικά στοιχεία ως προς την προστιθέμενη αξία της. Η υφιστάμενη νομοθεσία θα πρέπει να επικαιροποιηθεί και να εξορθολογιστεί υπό το φως των νέων ζητημάτων που ανακύπτουν (π.χ. σε ό,τι αφορά τις διακρίσεις, την υγεία και την ασφάλεια), των νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας (π.χ. ευρωπαϊκά συμβούλια εργασίας, συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής) και της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (π.χ. χρόνος εργασίας, κοινωνική ασφάλιση, διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη).

Η υφιστάμενη νομοθεσία πρέπει να εφαρμοστεί έμπρακτα και αποτελεσματικά. Τα προβλήματα της ανάρμοστης εφαρμογής οφείλονται συχνά σε έλλειψη γνώσης ή σε ανεπαρκή συντονισμό και συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους παράγοντες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, σύμφωνα και με την ανακοίνωσή της με τίτλο «Μια Ευρώπη αποτελεσμάτων – Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου»²⁶ και την υποστήριξή της προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της ανασκόπησης της ενιαίας αγοράς.

5.2. Κοινωνικός διάλογος

Ο ευρωπαϊκός κοινωνικός διάλογος, ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, διαδραματίζει εξέχοντα ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών της ΕΕ. Το δικαίωμα των κοινωνικών εταίρων, όπως διασφαλίζεται από τη Συνθήκη ΕΚ, να μπορούν να διατυπώνουν θέση πριν από οποιαδήποτε πρωτοβουλία της Επιτροπής για την απασχόληση ή τις κοινωνικές υποθέσεις, να διαπραγματεύονται οι ίδιοι επί ζητημάτων που θέτει η Επιτροπή ή να συνάπτουν αυτόνομες συμφωνίες με δική τους πρωτοβουλία, απέδωσε πολλά θετικά αποτελέσματα, π.χ. τις συμφωνίες τους για ζητήματα όπως η γονική άδεια, η βία και το στρες στην εργασία, η τηλε-εργασία και η σύμβαση της ΔΟΕ για τους ναυτικούς. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου πακέτου εντάσσεται έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής για την τηλε-εργασία και πρόταση σχετικά με τη συμφωνία των κοινωνικών εταίρων για τη σύμβαση της ΔΟΕ για τη ναυτική εργασία.

²⁶ COM (2007) 502 της 5.9.2007.

Η Επιτροπή καλεί τους κοινωνικούς εταίρους να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητες που προσφέρει ο ευρωπαϊκός κοινωνικός διάλογος. Χάρη στη γνώση και την εμπειρία τους, βρίσκονται στην πλέον κατάλληλη θέση προκειμένου να εντοπίζουν τις μεταβαλλόμενες κοινωνικές πραγματικότητες και μπορούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση των κατάλληλων λύσεων. Η ΕΕ θα συνεχίσει να ενθαρρύνει τον κοινωνικό διάλογο, μεταξύ άλλων και σε τομεακό επίπεδο, καθώς και την εφαρμογή των ευρωπαϊκών συμφωνιών-πλαίσιο από τους εθνικούς κοινωνικούς εταίρους.

5.3. Ανοιχτή μέθοδος συντονισμού

Οι ανοιχτές μέθοδοι συντονισμού (ΑΜΣ) αποτελούν μέσα με ιδιαίτερη σημασία για την κοινωνική ατζέντα της ΕΕ, καθώς έχουν συνδράμει τα κράτη μέλη στην ανάπτυξη ενός κοινού οράματος απέναντι στις κοινωνικές προκλήσεις, έχουν καλλιεργήσει κλίμα προθυμίας για συνεργασία και αμοιβαία μάθηση από τις πρακτικές των εταίρων, έχουν δημιουργήσει έναν νέο δυναμισμό στην προώθηση και εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και έχουν συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη πολιτικών με βάση τη γνώση, προσανατολισμένων προς το άνοιγμα, τη διαφάνεια και τη συμμετοχή.

Η πρώτη ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, που δρομολογήθηκε το 1997, συνέβαλε στην δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και, κατ'επέκταση, στην ευζωία των πολιτών με πολύ συγκεκριμένο τρόπο. Η ΑΜΣ για την εκπαίδευση και κατάρτιση, που δρομολογήθηκε το 2002, έχει παράσχει πολύτιμη υποστήριξη προς τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη των πολιτικών και των στρατηγικών τους για τη διά βίου μάθηση. Τα αποτελέσματα της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη («κοινωνική ΑΜΣ») σε τομείς πέραν της άμεσης κοινοτικής αρμοδιότητας (π.χ. συντάξεις, οικογενειακά επιδόματα και επιδόματα αναπηρίας, υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια περίθαλψη) δείχνουν ότι η διαδικασία αυτή αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Αυτό συνιστά απόδειξη του ότι η εθελοντική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών με υποστήριξη της ΕΕ μπορεί πράγματι να σημαίνει ουσιαστική υλοποίηση της αρχής της επικουρικότητας στις κοινές προσπάθειές τους να καταπολεμήσουν τη φτώχεια και τον αποκλεισμό και να διασφαλίσουν σύγχρονα, βιώσιμα και δίκαια συστήματα κοινωνικής πρόνοιας.

Οι ποσοτικοί στόχοι και οι δείκτες έχουν επίσης αποδειχθεί απαραίτητο εργαλείο για την υποστήριξη και παρακολούθηση της προόδου σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Η εκπόνηση στρατηγικής της Λισσαβώνας για τη μετά το 2010 εποχή θα δώσει την ευκαιρία για επανεξέταση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων και για διερεύνηση της δυνατότητας να τεθούν ακόμη πιο φιλόδοξοι στόχοι (όπως υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης για τους νέους, τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζόμενους και τις γυναίκες). Ένα άλλο ενδεχόμενο που πρέπει επίσης να εξεταστεί είναι η θέσπιση ή επικαιροποίηση στόχων σε άλλους τομείς ΑΜΣ (π.χ. ποσοστό του ΑΕΠ ως επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, μείωση της φτώχειας, ιδίως της παιδικής φτώχειας, αναβάθμιση του επιπέδου εκπαίδευσης, καθορισμός στόχων για τη μεταρρύθμιση των συστημάτων συνταξιοδότησης, περίθαλψης και μακροχρόνιας περίθαλψης) ώστε να εκφράζεται η ανανεωμένη δέσμευση για επίτευξη αποτελεσμάτων στο πλαίσιο της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας. Απαραίτητη στο συγκεκριμένο πλαίσιο είναι και η παροχή στατιστικών δεδομένων, τα οποία θα αναπτυχθούν σε συνεργασία με τη Eurostat και το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα.

Περαιτέρω ενέργειες:

Η Επιτροπή πρόκειται να:

- προτείνει την ενίσχυση και πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της κοινωνικής ΑΜΣ με εφαρμογή ορισμένων από τις διαδικασίες και μεθόδους εργασίας που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας, με στόχο τη ενίσχυση της πολιτικής δέσμευσης και προβολής (μεταξύ άλλων με καθορισμό ποσοτικών στόχων), την ενδυνάμωση των δεσμών με άλλες πολιτικές, την ανάδειξη αναλυτικών εργαλείων και βάσης τεκμηρίωσης, καθώς και την ενθάρρυνση της παρακολούθησης, της αμοιβαίας μάθησης και της ανασκόπησης από ισότιμους εταίρους στα κράτη μέλη (βλ. συνοδευτικό έγγραφο).
- εξετάσει το ενδεχόμενο της πρότασης σύστασης για την ενεργό ένταξη (βλ. σημείο 4.5).

Η «απογραφή της κοινωνικής πραγματικότητας» πιστοποίησε μια διευρυνόμενη συναίνεση σχετικά με το ότι το ΑΕΠ ως μέτρο οικονομικής επίδοσης δεν αρκεί για να κατευθύνει τις πολιτικές που καλούνται να ανταποκριθούν στις σύνθετες προκλήσεις της εποχής μας. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει την ανάπτυξη στόχων για την ευζωία «μετά το ΑΕγχΠ».

5.4. Χρηματοδότηση από την ΕΕ

Η πολιτική συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία συνεισφέρουν ουσιαστικά στην προώθηση των ευκαιριών, της πρόσβασης και της αλληλεγγύης, ενισχύοντας τόσο τον ανταγωνισμό όσο και την κοινωνική συνοχή. Στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2007-13, η πολιτική συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα διαθέσουν περίπου 14 δισ. ευρώ για την ενίσχυση της ικανότητας των επιχειρήσεων και εργαζομένων για την πρόβλεψη και τη διαχείριση των αλλαγών, 26 δισ. ευρώ για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και κατάρτισης, 30 δισ. ευρώ για την αύξηση της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών για καταπολέμηση των διακρίσεων, 5 δισ. ευρώ για τις επενδύσεις στην υγεία και 1,2 δισ. ευρώ για την ενίσχυση της συμμετοχής των μεταναστών στην απασχόληση και για την κοινωνική ένταξή τους. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Ταμείο ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών (2007-2013) υποστηρίζει την ενσωμάτωση νέων μεταναστών στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλίσει την αποτελεσματικότερη δυνατή αξιοποίηση των επενδύσεων αυτών, ιδίως για την υποστήριξη προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Όπως αναφέρεται παραπάνω (βλ. σημείο 4.2), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) παρέχει υποστήριξη σε εργαζόμενους που εισήλθαν στην ανεργία λόγω της παγκοσμιοποίησης.

Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) συμβάλλουν επίσης στην κοινωνική ατζέντα της ΕΕ διασφαλίζοντας την προσφορά ποιοτικών τροφίμων σε προσιτές τιμές, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των τομέων της γεωργίας, της δασοπονίας και της μεταποίησης τροφίμων και την ποιότητα της απασχόλησης σε αυτούς, υποστηρίζοντας την ποιότητα ζωής και εξασφαλίζοντας περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης στην ύπαιθρο.

Το πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη 2007-2013 (PROGRESS)²⁷ συμβάλλει στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, διαμορφώνοντας

²⁷ http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html

έναν κοινό τρόπο αντίληψης των στόχων και προτεραιοτήτων της ΕΕ και προωθώντας την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με βασικούς ενδιαφερόμενους σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Τα προγράμματα «Διά βίου μάθηση» και «Νεολαία σε δράση» υποστηρίζουν την ανάπτυξη εκπαίδευσης και κατάρτισης υψηλής ποιότητας και την κοινωνική ενσωμάτωση των νέων αντίστοιχα, σύμφωνα με τους πολιτικούς στόχους των ανοιχτών μεθόδων συντονισμού. Η μεγαλύτερη συμμετοχή της επιστημονικής κοινότητας και οι ισχυρότεροι δεσμοί με άλλες τρέχουσες ερευνητικές δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα 2007-2013 θα συμβάλουν επίσης στην ανάπτυξη πολιτικών με βάση τη γνώση και την τεκμηρίωση.

5.5. Εταιρική σχέση, διάλογος και επικοινωνία

Οι ευκαιρίες, η πρόσβαση και η αλληλεγγύη για όλους μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσα από την εταιρική σχέση μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των κρατών μελών, των περιφερειακών και τοπικών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων ενδιαφερομένων, ακόμη και των σχετικών εξωτερικών εταίρων.

Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών λειτουργούν ως γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και των πολιτών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποστηρίζει την ικανότητα δράσης των ΜΚΟ σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη και εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ.

Οι επιχειρήσεις, σε στενή συνεργασία με άλλους ενδιαφερόμενους, μπορούν επίσης να συνεισφέρουν ενεργά στην επίτευξη των στόχων της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας, π.χ. σε τομείς όπως η κοινωνική ένταξη και η ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι πρέπει να ενημερώνονται καλύτερα σχετικά με τις ευκαιρίες που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από υφιστάμενες υπηρεσίες, όπως η δικτυακή πύλη για την απασχόληση EURES, το SOLVIT, το σύστημα πληροφόρησης για την ενιαία αγορά, το Δίκτυο της Ευρώπης των Επιχειρήσεων, η υπηρεσία Europe Direct, η δικτυακή πύλη «Η Ευρώπη σου» κ.λπ. Επίσης, προβλέπεται η συγκρότηση υπηρεσίας παροχής βοήθειας στην ενιαία αγορά, η οποία θα ενισχύσει την προσφορά και προσβασιμότητα των πληροφοριών²⁸.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί τη συμμετοχή των πολιτών, ιδίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Διαπολιτισμικού Διαλόγου 2008. Τα αποτελέσματα του Έτους πρέπει να έχουν βιώσιμο αντίκτυπο και να ενσωματωθούν σε όλες τις σχετικές πολιτικές και προγράμματα της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να ζητά τη γνώμη των πολιτών και των ενδιαφερομένων καθώς θα θέτει σε εφαρμογή την ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα.

5.6. Διασφάλιση της προώθησης των ευκαιριών, της πρόσβασης και της αλληλεγγύης από όλες τις πολιτικές της ΕΕ

Η ανάπτυξη εργαλείων παρακολούθησης βάσει στοιχείων θα αποτελέσει σημαντικό μέσο διασφάλισης ώστε όλες οι πολιτικές της ΕΕ να αντανακλούν στόχους που συνδέονται με την προώθηση των ευκαιριών, της πρόσβασης και της αλληλεγγύης. Η ισχύουσα Συνθήκη ορίζει

²⁸ SEC(2005) 985 της 20.7.2005.

ότι σε όλες τις δραστηριότητές της η Κοινότητα επιδιώκει «να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών»²⁹. Αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι η ΕΕ πρέπει να λάβει υπόψη τους στόχους της κοινωνικής πολιτικής και την ανάγκη καταπολέμησης όλων των διακρίσεων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή όλων των υπόλοιπων πολιτικών της. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποβάλει όλες τις νέες και σημαντικές πρωτοβουλίες της σε αυστηρή ανάλυση ως προς τον κοινωνικό αντίκτυπό τους στο πλαίσιο της σχετικής εκτίμησης επιπτώσεων. Το συμβούλιο εκτίμησης επιπτώσεων θα συνεχίσει να διασφαλίζει το ότι ο δυνητικός κοινωνικός αντίκτυπος, όπως και ο αντίκτυπος για την απασχόληση, έχουν ληφθεί πλήρως υπόψη πριν από την υποβολή οποιασδήποτε πρότασης. Κατά την αξιολόγηση των υφιστάμενων πολιτικών, η Επιτροπή θα δώσει περισσότερη έμφαση στις κοινωνικές επιπτώσεις.

Η ΕΕ έχει ήδη αναπτύξει ένα ισχυρό κοινωνικό αντανάκλαστικό κατά την εκπόνηση νομοθετημάτων και μέτρων για την εσωτερική αγορά. Για παράδειγμα, οι ευρωπαϊκοί κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις αφήνουν μεγάλο περιθώριο στις αρχές προκειμένου να λαμβάνουν υπόψη και κοινωνικές συνιστώσες κατά την επιλογή της καλύτερης προσφοράς³⁰. Νέες πρωτοβουλίες, όπως η παρακολούθηση της αγοράς διακίνησης ειδών λιανικής, συμπεριλαμβανομένων των τιμών και της ποιότητας βασικών αγαθών, θα μπορούσαν να έχουν θετικές επιπτώσεις στο κοινωνικό πεδίο.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι νέες κοινωνικές πραγματικότητες απαιτούν νέες απαντήσεις. Οι αλλαγές είναι ραγδαίες – και οι πολιτικές πρέπει να προσαρμόζονται έγκαιρα και να ανταποκρίνονται, με τρόπο καινοτομικό και ευέλικτο, στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης, στις τεχνολογικές εξελίξεις και στις δημογραφικές αλλαγές.

Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα υπηρετεί αυτόν ακριβώς τον στόχο, δείχνοντας πώς οι ευκαιρίες, η πρόσβαση και η αλληλεγγύη μπορούν να μεταφραστούν σε συγκεκριμένες ενέργειες. Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο μέσο πολιτικής που συμπληρώνει τη στρατηγική της Λισσαβώνας και καταδεικνύει τη δέσμευση για απόδοση έργου προς τους πολίτες. Δείχνει ότι οι ευρωπαϊκές αξίες παραμένουν στο επίκεντρο των πολιτικών της ΕΕ και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απάντησης της ΕΕ στην παγκοσμιοποίηση. Αντανακλά την ισχυρή έμφαση που δίνει η Επιτροπή στην κοινωνική διάσταση, όπως έχει εκφραστεί και μέσα από τους στρατηγικούς στόχους του 2005, και αποτελεί σημαντική συνεισφορά στην ευρύτερη προσπάθεια για μια Ένωση οικονομικά ισχυρή, κοινωνικά υπεύθυνη και ασφαλή. Η παρούσα ατζέντα, μαζί με τις ενέργειες και τα μέσα που προβλέπει, θα επανεξεταστεί παράλληλα με τη στρατηγική της Λισσαβώνας για την περίοδο μετά το 2010.

Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ανανεώσουν τη δέσμευσή τους όσον αφορά την κοινωνική διάσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εγκρίνοντας τη ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα, καθώς και να συμφωνήσουν επί των νομοθετικών προτάσεων που τη συνοδεύουν.

²⁹ Άρθρο 3, Συνθήκη ΕΚ.

³⁰ Το εγχειρίδιο για τις δημόσιες συμβάσεις με κοινωνική υπευθυνότητα, που θα εκδοθεί από την Επιτροπή το 2009, θα παρέχει λεπτομερή καθοδήγηση και πρακτικά παραδείγματα από το συγκεκριμένο πεδίο.